

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ: ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу групи 472-1

денної форми навчання

спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа і страхування»

Штаталюк Вікторія Миколаївна _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Кучерівська Софія Степанівна _____

До захисту допущено на засіданні кафедри

протокол № _____ від _____ червня 2026 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту

_____ *доц. Харабара В.М.*

АНОТАЦІЯ

Шаталюк В. М. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні: цифровізація та євроінтеграційні тенденції. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 – Фінанси, банківська справа і страхування. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2026. 55 с.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні. Розглянуто зміст ОСЦПВ, його функції та нормативно-правове регулювання. Проаналізовано діяльність ПрАТ «СК «УНІКА» в сегменті ОСЦПВ. Обґрунтовано напрями вдосконалення страхування через цифровізацію, е-врегулювання та адаптацію до європейських стандартів захисту споживачів.

Ключові слова: ОСЦПВ, страхування, страхові премії, страхові виплати, цифровізація, е-врегулювання, ПрАТ «СК «УНІКА».

ABSTRACT

Shataliuk V. M. Civil Liability Insurance of Vehicle Owners in Ukraine: Digitalization and European Integration Trends. Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor's) level of higher education in specialty 072 – Finance, Banking, Insurance. Yurii Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2026. 55 p.

The qualification work studies the theoretical and practical aspects of civil liability insurance of vehicle owners in Ukraine. The study examines the core substance, functions, and regulatory framework of MTPL insurance. It analyzes the operations of PrJSC “IC “UNIQA” within the MTPL market segment. Furthermore, the paper substantiates key avenues for improving insurance operations through digitalization, e-claims settlement, and adaptation to European consumer protection standards.

Keywords: compulsory third-party motor liability insurance, insurance, insurance premiums, insurance payments, digitalization, electronic claims settlement, PJSC “IC “UNIQA”.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ В. М. Шаталюк

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	6
1.1. Суть, призначення та економічна природа ОСЦПВ в Україні.....	6
1.2. Нормативно-правова база регулювання ОСЦПВ та євроінтеграційні реформи законодавства	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ОСЦПВ В ПрАТ «СК «УНІКА»	19
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика ПрАТ «СК «УНІКА»	19
2.2. Фінансово-статистичний аналіз страхових премій та виплат з ОСЦПВ в ПрАТ «СК «УНІКА».....	24
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСЦПВ В СК «УНІКА»	30
3.1. Впровадження інноваційних цифрових технологій та е-сервісів у сегменті ОСЦПВ ПрАТ «СК «УНІКА».....	30
3.2. Стратегічні напрями адаптації ПрАТ «СК «УНІКА» до нових європейських стандартів захисту споживачів.....	35
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) є одним із найбільш масових видів страхування в Україні, оскільки воно пов'язане із захистом майнових інтересів учасників дорожнього руху та потерпілих осіб унаслідок дорожньо-транспортних пригод. ОСЦПВ не гарантує повного відновлення загального майнового становища потерпілої особи, однак забезпечує механізм страхового відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю або майну потерпілих, у межах установлених законодавством страхових сум та умов страхового покриття. Саме тому ефективність функціонування цього виду страхування має важливе значення як для страхувальників і потерпілих осіб, так і для страхових компаній, які повинні забезпечувати своєчасне врегулювання страхових випадків та фінансову збалансованість відповідного страхового портфеля. Актуальність дослідження посилюється змінами у нормативному регулюванні ОСЦПВ, підвищенням вимог до якості врегулювання збитків, прозорості діяльності страховиків та захисту прав споживачів страхових послуг. У цих умовах особливого значення набуває аналіз діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ, зокрема динаміки страхових премій, виплат, кількості укладених договорів, поданих заяв, рішень про виплату, а також коефіцієнтів збитковості, витратності та комбінованого коефіцієнта. Водночас розвиток цифрових сервісів, електронних полісів, дистанційного обслуговування клієнтів та електронного врегулювання страхових випадків створює можливості для оптимізації операційних витрат і підвищення якості страхового обслуговування. Саме тому дослідження стану та ефективності ОСЦПВ у ПрАТ «СК «УНІКА» є актуальним як з погляду оцінки діяльності страховика, так і з погляду визначення практичних напрямів удосконалення цього виду страхування.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ в умовах цифровізації страхових

процесів та адаптації до європейських стандартів захисту споживачів.

Для досягнення поставленої мети було сформульовано та вирішено такі завдання:

1. Розкрити сутність, призначення та економічну природу обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні.

2. Дослідити нормативно-правову базу регулювання ОСЦПВ та охарактеризувати основні євроінтеграційні зміни у сфері обов'язкового автострахування.

3. Надати загальну організаційно-економічну характеристику ПрАТ «СК «УНІКА» та визначити особливості її діяльності на страховому ринку України.

4. Проаналізувати динаміку основних фінансово-економічних показників діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2023–2025 рр., зокрема активів, власного капіталу, страхових премій, страхових виплат та фінансового результату.

5. Здійснити фінансово-статистичний аналіз діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ на основі показників кількості укладених договорів, нарахованих страхових премій, поданих заяв, рішень про виплату, суми виплат, середньої виплати та рівня страхових виплат.

6. Оцінити операційну ефективність сегмента ОСЦПВ у ПрАТ «СК «УНІКА» за допомогою коефіцієнтів збитковості, витратності та комбінованого коефіцієнта.

7. Обґрунтувати напрями підвищення ефективності діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ на основі впровадження цифрових технологій, е-сервісів, електронного врегулювання страхових випадків та адаптації до європейських стандартів захисту споживачів.

Об'єкт дослідження – процес функціонування та розвитку ОСЦПВ у діяльності страхової компанії в умовах трансформації страхового ринку України.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів оцінки ефективності, цифровізації та стратегічної адаптації ОСЦПВ у діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» до сучасних вимог страхового ринку

та європейських стандартів захисту споживачів.

У роботі використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: метод системного та порівняльного аналізу – для вивчення теоретичних засад страхування та ОСЦПВ; статистико-економічний аналіз – для оцінки динаміки фінансово-економічних показників ПрАТ «СК «УНІКА»; коефіцієнтний аналіз – для оцінки показників збитковості, витратності та комбінованого коефіцієнта у сегменті ОСЦПВ; метод логічного узагальнення – для формулювання висновків і практичних рекомендацій.

Інформаційною основою роботи стали законодавчі та нормативно-правові акти України у сфері страхування, матеріали Національного банку України, статистичні дані МТСБУ, фінансова та регуляторна звітність ПрАТ «СК «УНІКА», матеріали виробничої практики, а також праці вітчизняних і зарубіжних науковців з питань страхування, ОСЦПВ, цифровізації страхового ринку та захисту прав споживачів страхових послуг.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що запропоновані рекомендації щодо розвитку цифрових сервісів, розширення функціоналу мобільного застосунку MyUNIQA, впровадження елементів електронного врегулювання страхових випадків, дистанційного обслуговування клієнтів та адаптації до європейських стандартів захисту споживачів можуть бути враховані у діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» для вдосконалення роботи в сегменті ОСЦПВ, зниження операційного навантаження та покращення якості страхового обслуговування.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг роботи – 55 сторінок, бібліографічний список – 37 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

1.1. Суть, призначення та економічна природа ОСЦПВ в Україні

Страховання цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів як інститут сучасної фінансової системи є формою страхового захисту, що охоплює майнові ризики, безпосередньо пов'язані з володінням, використанням та керуванням транспортними засобами в частині відповідальності перед третіми особами. Економічна природа ОСЦПВ визначається фундаментальним протиріччям між масовим характером використання автомобільного транспорту та випадковим характером настання шкідливих наслідків дорожньо-транспортних пригод [41; 44]. Саме ця особливість зумовлює об'єктивну потребу перерозподілу фінансових втрат від дорожньо-транспортних пригод між усіма учасниками страхування, що є сутнісною ознакою страхування як економічної категорії [44, с. 115]. На відміну від багатьох інших галузей страхування, сегмент ОСЦПВ характеризується унікальним поєднанням масовості охоплення, відносно високою частотою настання страхових подій та значним обсягом збитків, що робить його ключовим сегментом ринку обов'язкового страхування в Україні.

У науковій літературі зміст страхування загалом та ОСЦПВ зокрема розглядається з різних позицій, що свідчить про багатогранність цього фінансово-правового інституту. Одні автори акцентують увагу на економічній природі страхування як механізму формування та використання страхового фонду, інші – на його ролі в системі управління ризиками, а також на соціальному значенні страхового захисту для потерпілих осіб. У випадку ОСЦПВ така різниця підходів є особливо важливою, оскільки цей вид страхування поєднує ознаки фінансової послуги, інструменту соціального

захисту та обов'язкового правового механізму відшкодування шкоди третім особам (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Наукові підходи до трактування сутності страхування та ОСЦПВ

Автор / джерело	Підхід до трактування страхування / ОСЦПВ	Ключовий акцент
В. Д. Базилевич	Страхування розглядається як система економічних відносин, пов'язаних із формуванням і використанням страхового фонду для відшкодування збитків	Перерозподіл ризиків і формування страхового фонду
Н. М. Внукова, Л. В. Временко	Страхування трактується як елемент управління ризиками та забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання	Ризик-менеджмент і фінансова стійкість
С. С. Осадець	Страхування визначається як форма захисту майнових інтересів фізичних і юридичних осіб у разі настання страхових подій	Захист майнових інтересів
Я. П. Шумелда	ОСЦПВ розглядається як вид обов'язкового страхування, спрямований на відшкодування шкоди третім особам унаслідок використання транспортних засобів	Компенсація шкоди потерпілим особам
Законодавчий підхід	ОСЦПВ визначається через обов'язок страховика відшкодувати шкоду, заподіяну життю, здоров'ю або майну потерпілих унаслідок ДТП	Правовий обов'язок і гарантія захисту потерпілих

Джерело: складено автором на основі [13; 16; 37; 40; 42; 44].

Узагальнення наведених підходів дає змогу зробити висновок, що ОСЦПВ не можна розглядати лише як звичайний страховий продукт. Його економічний зміст полягає у перерозподілі ризиків між великою кількістю власників транспортних засобів, правовий – у законодавчо встановленому обов'язку мати страховий захист, а соціальний – у гарантуванні відшкодування шкоди потерпілим особам незалежно від фінансового стану винуватця ДТП. Тому найбільш обґрунтованим є комплексний підхід, за якого ОСЦПВ розглядається як обов'язковий фінансово-правовий механізм захисту майнових інтересів потерпілих, страхувальників і суспільства загалом.

В основі економічної природи страхування цивільної відповідальності лежить механізм трансформації індивідуального ризику в колективний, що реалізується шляхом об'єднання страхових внесків значної кількості страхувальників у спільний фонд – страховий резерв, кошти якого спрямовуються на відшкодування збитків тим особам, у яких стався страховий випадок [13, с. 202]. Цей механізм базується на законі великих чисел: чим більше

ризиків охоплено страхуванням, тим передбачуванішими стають сукупні виплати страховика, а отже – тим точнішими є актуарні розрахунки тарифів. Для конкретного страхувальника ймовірність заподіяти шкоду третім особам унаслідок дорожньо-транспортної пригоди є невизначеною, а потенційні фінансові наслідки такої події можуть виявитися руйнівними, однак у масштабах усього страхового портфеля ця невизначеність трансформується в статистично обґрунтовану величину очікуваних виплат [42; 44]. Таким чином, страхова компанія виконує функцію фінансового посередника, який приймає на себе ризики від великої кількості страхувальників, акумулює сплачені ними премії та здійснює виплату страхових відшкодувань потерпілим третім особам. Економічна цінність цього механізму для кожного учасника полягає у заміщенні непередбачуваних, потенційно великих фінансових втрат фіксованим, наперед відомим і прийнятним страховим платежем.

Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів є самостійним, законодавчо відмежованим видом страхування, предметом якого виступає майновий інтерес страхувальника, пов'язаний із його юридичним обов'язком відшкодувати шкоду, заподіяну третім особам унаслідок керування транспортним засобом [37]. Страховим об'єктом у системі ОСЦПВ є цивільно-правова відповідальність особи, яка керувала транспортним засобом у момент настання страхового випадку: страховик зобов'язаний відшкодувати шкоду, заподіяну третім особам – їхньому майну, здоров'ю чи життю – з вини страхувальника. Принципова особливість цього виду страхування полягає в тому, що безпосереднім вигодонабувачем є не страхувальник, а потерпіла третя особа, що зумовлює публічно-правовий характер інституту ОСЦПВ та його якісну відмінність від інших видів майнового страхування. Саме ця концептуальна специфіка визначає особливу соціально-економічну роль обов'язкового моторного страхування в системі фінансових відносин суспільства.

ОСЦПВ як інструмент соціально-економічного захисту населення виконує функцію, яка виходить далеко за межі суто комерційних відносин між

страхувальником і страховиком. Його обов'язковість, закріплена в Законі України «Про страхування» № 1909-IX та спеціальному законодавстві [37; 40], зумовлена саме публічним характером страхового захисту: держава, встановлюючи імперативну норму щодо наявності страхового поліса в кожного учасника дорожнього руху, фактично гарантує кожній особі, яка постраждала внаслідок ДТП з вини іншого учасника, право на грошове відшкодування завданої шкоди незалежно від платоспроможності винуватця. Без механізму ОСЦПВ особа, майну або здоров'ю якої завдано шкоди в результаті ДТП, змушена була б стягувати відшкодування з конкретного винуватця через судові механізми – процес тривалий, витратний і нерідко безрезультатний з огляду на недостатність активів відповідача [37]. Запровадження обов'язкового страхування відповідальності нівелює цю інституційну вразливість: фінансовим гарантом відшкодування стає платоспроможний страховик, а не індивідуальний заподіювач шкоди. Саме тому ОСЦПВ є принципово важливим елементом системи соціально-економічного захисту в державах з розвинутою дорожньо-транспортною інфраструктурою.

Механізм формування страхових резервів у системі обов'язкового страхування цивільної відповідальності є ключовим елементом, що забезпечує фінансову надійність цього інституту. Страховий резерв у системі ОСЦПВ виконує щонайменше дві функції: функцію поточного забезпечення виплат за вже заявленими страховими випадками (резерв заявлених, але не врегульованих збитків) та функцію перспективного забезпечення виплат за подіями, які вже відбулися, але ще не заявлені страховику (резерв збитків, що виникли, але не заявлені – IBNR). Крім того, резерв незароблених премій відображає частину отриманих страхових платежів, що відповідає невичерпаному періоду страхового покриття: ці кошти страховик ще не «заробив» у повному розумінні, оскільки зобов'язання із захисту залишаються чинними [9, с. 112; 36, с. 450]. Регуляторні вимоги щодо достатності страхових резервів та їх розміщення в дозволених активах встановлюються Національним банком України і є обов'язковими для всіх страховиків, що здійснюють діяльність з ОСЦПВ [43], –

це унеможлиблює ситуацію, за якої страхова компанія фізично не має коштів для виплати відшкодувань попри формальну наявність договірних зобов'язань.

З огляду на багатofункціональний характер ОСЦПВ доцільно систематизувати його основні функції, оскільки саме через них розкривається практичне призначення цього виду страхування в економіці та суспільстві (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Основні функції ОСЦПВ та їх практичне значення

Функція ОСЦПВ	Зміст функції	Практичне значення
Компенсаційна	Забезпечує відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю або майну потерпілих осіб унаслідок ДТП	Дає потерпілим можливість отримати компенсацію без повної залежності від платоспроможності винуватця ДТП
Соціальна	Спрямована на захист широкого кола учасників дорожнього руху та зменшення фінансової вразливості потерпілих	Підвищує рівень соціальної захищеності населення
Ризикова	Передбачає передання ризику цивільної відповідальності від власника транспортного засобу до страховика	Дозволяє страхувальнику уникнути значних непередбачуваних витрат у разі ДТП
Превентивна	Формує стимули до безпечної поведінки на дорозі через тарифну політику, страхову історію та механізм бонус-малус	Сприяє зменшенню аварійності та підвищенню відповідальності водіїв
Інвестиційна	Пов'язана з тимчасовим розміщенням страхових резервів у фінансові інструменти	Забезпечує додатковий інвестиційний ресурс для страховика та фінансового ринку

Джерело: складено автором на основі [13; 36; 42].

Як видно з таблиці 1.2, ОСЦПВ виконує низку взаємопов'язаних функцій, сукупність яких визначає його місце в системі фінансових та соціально-економічних відносин. Першою і базовою є компенсаційна функція, її реалізація здійснюється через виплату страхового відшкодування, розмір якого обмежений страховою сумою та умовами договору, але в ідеальній моделі має забезпечувати повну фінансову реституцію понесених потерпілим втрат. Компенсаційна функція є визначальною з погляду захисту майнових інтересів, оскільки потерпілий звільняється від необхідності власним коштом покривати збитки, що за своєю величиною можуть бути несумісні з його поточним фінансовим станом, а страхувальник – від ризику повного виснаження особистих активів унаслідок

пред'явлення майнових вимог. Саме тому ефективна реалізація компенсаційної функції є критерієм суспільної довіри до інституту обов'язкового моторного страхування загалом.

Ризикова функція ОСЦПВ полягає у переданні ризику цивільно-правової відповідальності від власника транспортного засобу до страховика. Для страхувальника це означає заміну потенційно значних непередбачуваних витрат фіксованим страховим платежем, а для страховика – необхідність формування достатніх страхових резервів для виконання майбутніх зобов'язань. На відміну від компенсаційної функції, яка проявляється вже після настання страхового випадку через виплату відшкодування, ризикова функція діє з моменту укладення договору страхування, оскільки саме тоді відповідний ризик включається до страхового портфеля компанії. Саме через цю функцію індивідуальний ризик окремого водія трансформується у колективний ризик страхового портфеля, що робить можливим фінансове покриття збитків за рахунок акумульованих страхових премій.

Соціальна функція ОСЦПВ має самостійний економічний зміст, що виходить за межі індивідуального відшкодування [16; 42]. Ця функція реалізується через гарантування фінансового захисту потерпілим учасникам дорожнього руху незалежно від майнового стану винуватця ДТП, що забезпечує реальну, а не декларативну компенсацію майнової шкоди та витрат, пов'язаних із відновленням здоров'я потерпілого. Страховик, беручи на себе фінансову відповідальність за наслідки ДТП, знімає з винуватця загрозу майнового краху та одночасно звільняє потерпілого від необхідності вдаватися до тривалих і витратних судових процедур стягнення відшкодування. Наявність розвиненої системи обов'язкового страхування цивільної відповідальності також опосередковано підвищує суспільну мобільність: учасники дорожнього руху здатні вільніше використовувати транспортний засіб як інструмент господарської та соціальної активності, маючи фінансову гарантію захисту від майнових наслідків випадкових подій [16; 42]. У більш широкому розумінні соціальна функція ОСЦПВ виявляється у формуванні культури фінансової

відповідальності серед учасників дорожнього руху, оскільки обов'язковість страхування закріплює нормативну модель поведінки, за якою кожен власник транспортного засобу несе відповідальність за потенційну шкоду, яку він може заподіяти оточуючим.

Превентивна функція страхування цивільної відповідальності є менш очевидною з формального погляду, однак не менш значущою за своїм економічним впливом. Її реалізація здійснюється через систему фінансових стимулів і санкцій, що формують раціональну поведінку страхувальника щодо безпеки на дорозі [13, с. 310]. Ключовим інструментом тут виступає система «бонус-малус» (bonus-malus), яка передбачає диференціацію страхового тарифу залежно від індивідуальної аварійної історії страхувальника: особи, які протягом попередніх страхових періодів не допускали страхових випадків зі своєї вини, отримують знижку до базового тарифу (бонус), тоді як ті, хто спричинив ДТП, сплачують підвищений тариф (малус) [37]. Таким чином, страховий тариф перетворюється на ціновий сигнал, що транслює страхувальнику пряму фінансову вигоду від безаварійного водіння. Ефективність цього механізму залежить від точності актуарних розрахунків та глибини диференціації коефіцієнтів, проте навіть за помірної диференціації він формує стійкі поведінкові стимули. Окрім індивідуального рівня, превентивна функція реалізується через участь страховиків у фінансуванні заходів з підвищення безпеки дорожнього руху – зокрема, відповідно до законодавства про ОСЦПВ, частина страхових премій може спрямовуватися до спеціалізованих фондів, призначених для фінансування профілактичних програм. На макрорівні сукупний превентивний ефект системи обов'язкового моторного страхування виражається у зниженні частоти та тяжкості ДТП, що має прямий вплив на скорочення витрат бюджету на ліквідацію їх наслідків та зменшення економічних втрат від загибелі й каліцтва працездатного населення.

Інвестиційна функція ОСЦПВ є специфічним проявом економічної природи страхової діяльності загалом і набуває особливого значення в умовах хронічного дефіциту довгострокового інвестиційного капіталу, характерного для

української економіки [36, с. 412]. Механізм її реалізації полягає в тому, що страхові премії, акумульовані страховиком від значної кількості страхувальників за договорами обов'язкового страхування цивільної відповідальності, утворюють тимчасово вільні кошти, які між моментом їх отримання та моментом здійснення страхових виплат можуть бути інвестовані у фінансові інструменти. Страховик виступає в цьому процесі інституційним інвестором, що розміщує акумульовані кошти в державні цінні папери, банківські депозити, корпоративні облігації та інші дозволені регулятором активи [43]. Для національної економіки це означає, що сегмент ОСЦПВ є стабільним постачальником інвестиційного ресурсу: кошти, сплачені мільйонами страхувальників за полісами обов'язкового страхування цивільної відповідальності, трансформуються у фінансування державного боргу та банківської системи, забезпечуючи потреби бюджету й кредитування реального сектору. Зокрема, значна частина страхових резервів українських страховиків традиційно розміщується в облігаціях внутрішньої державної позики (ОВДП), що перетворює страхову галузь на одного з кредиторів держави та чинник підтримання ліквідності ринку державних запозичень. Інвестиційний дохід, отриманий страховиком від розміщення резервів, виконує подвійну роль, виступаючи одночасно джерелом додаткового прибутку для зміцнення платоспроможності страхової компанії та дієвим інструментом компенсації технічних збитків від основної діяльності в роки з підвищеною аварійністю, що гарантує безперервність страхового захисту для страхувальників [36].

Підсумовуючи викладене, ОСЦПВ в Україні являє собою багатофункціональний фінансово-правовий інститут, що інтегрує компенсаційні, ризикові, соціальні, превентивні та інвестиційні механізми в єдину систему управління ризиками цивільної відповідальності учасників дорожнього руху. Його роль у забезпеченні фінансової та економічної стабільності держави є щонайменше триплановою. На мікрорівні ОСЦПВ захищає фінансове становище як потерпілих осіб, так і страхувальників від ризику пред'явлення майнових вимог, що перевищують їхні фінансові

можливості, і знижує рівень фінансової вразливості учасників дорожнього руху. На мезорівні розвинений ринок ОСЦПВ забезпечує стійкість фінансової системи через формування платоспроможних страхових резервів, підтримання ліквідності ринку державних цінних паперів та зниження навантаження на систему державного соціального забезпечення [37]. На макрорівні масштаби й ефективність системи обов'язкового страхування цивільної відповідальності є індикатором зрілості національного фінансового ринку та рівня інституційного розвитку держави: країни з високим охопленням ОСЦПВ і суворим регулюванням відповідності резервів зобов'язанням демонструють вищу стійкість фінансової системи до зовнішніх шоків. В умовах воєнної економіки та подальшої відбудови України зміцнення інституту обов'язкового страхування цивільної відповідальності є не лише питанням захисту прав конкретних учасників дорожнього руху, а й елементом ширшої стратегії відновлення стійкої та конкурентоспроможної фінансової системи, здатної мобілізувати внутрішні ресурси для потреб розвитку.

1.2. Нормативно-правова база регулювання ОСЦПВ та євроінтеграційні реформи законодавства

Правове регулювання обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні являє собою багаторівневу нормативну систему, архітектура якої відповідає загальній ієрархії джерел права та відображає одночасно публічно-правову природу обов'язкового страхування і приватноправовий характер конкретних договірних відносин між страховиком і страхувальником. Фундаментом цієї системи є Конституція України, яка у статті 92 відносить до виключної компетенції законодавчої влади визначення засад цивільно-правової відповідальності, а також встановлення основ соціального захисту – конституційні норми, на яких базується легітимність запровадження будь-якого виду обов'язкового страхування. Цивільний кодекс України формує загальну договірну та деліктну

основу страхових правовідносин: саме норми про зобов'язання, відповідальність за заподіяну шкоду (глава 82 ЦК) та загальні положення про страхування (глава 67 ЦК) визначають цивільно-правову природу відповідальності власника транспортного засобу, що є об'єктом страхування в системі ОСЦПВ. Діяльність страховиків як юридичних осіб регулюється нормами цивільного законодавства, законодавства про акціонерні товариства та спеціального страхового законодавства.

Водночас центральне місце в системі галузевого регулювання посідає Закон України «Про страхування» № 1909-IX, який з 1 січня 2024 року замінив Закон № 85/96-ВР та заклав нову концептуальну основу для функціонування страхового ринку, включаючи його сегмент обов'язкового автострахування [40]. Цей законодавчий акт визначає вимоги до ліцензування страховиків, мінімального розміру статутного капіталу, формування та розміщення страхових резервів, а також принципи нагляду за платоспроможністю – тобто встановлює ті загальні параметри фінансової стійкості, в межах яких функціонує кожен страховик, що здійснює ОСЦПВ.

Інституційний вимір регулювання страхового ринку України зазнав кардинальної трансформації внаслідок реформи, відомої як «спліт» регуляторних повноважень, що була запроваджена Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функції із державного регулювання ринків фінансових послуг» № 79-IX від 12 вересня 2019 року та набула повної чинності з 1 липня 2020 року. Внаслідок цієї реформи Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг) як регулятор небанківських фінансових установ була ліквідована, а її повноваження щодо нагляду за страховиками, страховими посередниками та іншими небанківськими фінансовими установами передані Національному банку України. З цього моменту НБУ виконує функції єдиного регулятора страхового ринку, що охоплює видачу та анулювання ліцензій на провадження страхової діяльності, встановлення пруденційних нормативів платоспроможності та достатності капіталу, затвердження правил формування і

розміщення страхових резервів, здійснення безвиїзного та виїзного нагляду за фінансовим станом страховиків, а також застосування заходів впливу до суб'єктів, що порушують регуляторні вимоги [43; 45].

Передача повноважень НБУ мала на меті не лише організаційну консолідацію нагляду, а й якісне підвищення його рівня: Національний банк привніс у регулювання страхового ринку методологію ризик-орієнтованого нагляду, апробовану у банківській сфері, а також забезпечив відповідність регуляторних стандартів вимогам Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (IAIS) та принципам Solvency II Європейського Союзу. Для сегменту ОСЦПВ це означало запровадження більш суворих вимог до фінансової стійкості страховиків, що здійснюють цей вид обов'язкового страхування, – зокрема, підвищені вимоги до мінімального гарантійного фонду та якості активів, якими покриваються страхові резерви [13; 43].

До оновлення законодавства регулювання ОСЦПВ здійснювалося на основі попередньої редакції спеціального закону про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Новий Закон України № 3720-IX, основні положення якого застосовуються з 1 січня 2025 року, запровадив оновлений підхід до регулювання цього виду страхування, зокрема щодо лімітів страхового відшкодування, порядку врегулювання страхових випадків, захисту прав потерпілих осіб та діяльності МТСБУ [45]. Однак з плином часу цей закон дедалі очевидніше не відповідав ані сучасному стану страхового ринку, ані зобов'язанням України у сфері євроінтеграції. Серед його ключових недоліків – занижені ліміти відповідальності страховиків, що не забезпечували реальної компенсації шкоди, заподіяної здоров'ю та майну потерпілих; архаїчна модель тарифного регулювання, побудована на фіксованих коефіцієнтах, що не відображали індивідуального ризикового профілю страхувальника; обмежені механізми прямого врегулювання збитків та недостатній захист прав потерпілих третіх осіб. Закон № 1961-IV втратив чинність 1 січня 2025 року, що ознаменувало завершення цілої епохи в регулюванні обов'язкового автострахування та

відкрило новий нормативний етап, зумовлений як внутрішньою логікою розвитку ринку, так і зовнішніми геополітичними детермінантами.

Прийняття Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» № 3720-ІХ, який набрав чинності з 1 січня 2025 року, є прямим наслідком підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та взятих нею зобов'язань щодо гармонізації національного законодавства з *acquis communautaire* у сфері фінансових послуг [43; 45]. Стрижневим документом ЄС, на положення якого орієнтувався вітчизняний законодавець під час розробки нового закону, є Директива Європейського Парламенту та Ради 2009/103/ЄС від 16 вересня 2009 року про страхування цивільної відповідальності власників механічних транспортних засобів та про виконання зобов'язань щодо страхування такої відповідальності (Motor Insurance Directive) [43]. Ця директива кодифікувала попередні п'ять директив ЄС у сфері автострахування і встановила єдині мінімальні стандарти: обов'язкове покриття для всіх транспортних засобів, мінімальні ліміти відповідальності, права потерпілих на пряме пред'явлення вимог до страховика винуватця, гарантійні механізми відшкодування при ДТП за участю незастрахованих або невстановлених транспортних засобів, а також свободу переміщення застрахованих транспортних засобів у межах єдиного страхового простору. Євроінтеграційний контекст реформи визначається не лише формальними договірними зобов'язаннями: подання Україною заявки на вступ до ЄС у лютому 2022 року та отримання нею статусу кандидата в червні того ж року надало процесу законодавчої гармонізації у сфері ОСЦПВ характеру невідкладного пріоритету, оскільки відповідність законодавства стандартам ЄС є однією з умов прогресу на шляху євроінтеграції.

Закон № 3720-ІХ у порівнянні зі своїм попередником втілює принципово іншу філософію регулювання ОСЦПВ, що виявляється у кількох концептуальних новелах [37]. Конкретні зміни передбачають суттєве підвищення лімітів страхового відшкодування до рівня, наближеного до мінімальних стандартів Директиви 2009/103/ЄС, що означає кратне збільшення

максимальних виплат за шкоду, заподіяну майну та здоров'ю (життю) потерпілих. Важливою новацією є запровадження механізму прямого врегулювання збитків, за яким потерпілий отримує право звертатися за відшкодуванням безпосередньо до свого страховика, а не виключно до страховика винуватця, що суттєво прискорює процес отримання компенсації та підвищує зручність для споживача страхових послуг. Разом із цим новий закон значно посилює права потерпілих третіх осіб, зокрема пішоходів і велосипедистів, розширюючи перелік підстав для отримання відшкодування через гарантійний фонд МТСБУ у випадках, коли транспортний засіб-винуватець є незастрахованим або невстановленим.

Також реформується модель тарифоутворення шляхом переходу від жорсткого державного регулювання тарифів до більш гнучкої системи, що надає страховикам ширший простір для актуарно обґрунтованої диференціації тарифів залежно від індивідуального ризику страхувальника, а це є необхідною передумовою запровадження повноцінної системи «бонус-малус» відповідно до європейських практик [37]. Практична реалізація цих євроінтеграційних норм дозволяє не лише скоротити строки виплати відшкодувань, а й стимулює страхові компанії до підвищення якості сервісу та забезпечення реальної фінансової прозорості. Нові правові реалії вимагають від вітчизняних страховиків повної перебудови внутрішніх бізнес-процесів, оптимізації систем андеррайтингу та врегулювання збитків, а також підвищення рівня капіталізації для дотримання жорстких вимог платоспроможності. Сукупність цих змін відображає системний перехід від моделі ОСЦПВ, сконструйованої переважно в інтересах страховиків та з огляду на низьку платоспроможність страхувальників, до моделі, центральною цінністю якої є реальний і повний захист майнових прав потерпілих – що є принциповою вимогою страхового права Європейського Союзу.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ СЕГМЕНТА ОСЦПВ В ПРАТ
«СК «УНІКА»

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика ПрАТ «СК «УНІКА»

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «УНІКА» (код ЄДРПОУ 20033533) є одним із найбільших і найдавніших страховиків України, що провадить діяльність на вітчизняному страховому ринку з 1994 – тобто фактично з початку формування інституту комерційного страхування в незалежній Україні. Щодо історичних аспектів організаційного розвитку страхової компанії, то спочатку вона мала назву Приватне Акціонерне Товариство «Страхова компанія «КРЕДО-КЛАСИК», яке було зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією м. Києва 10.02.1994. Проте рішенням загальних зборів акціонерів 17 лютого 2010 року компанія змінила свою назву на Приватне Акціонерне Товариство «Страхова Компанія «УНІКА», ставши повним правонаступником усіх прав та обов'язків колишнього ПАТ «СК «КРЕДО-КЛАСИК».

На сучасному етапі компанія пропонує клієнтам понад 90 видів високоякісних страхових продуктів, маючи у своєму розпорядженні 31 ліцензію на різні види добровільного та обов'язкового страхування, що дає їй законне право провадити комплексну страхову діяльність на всій території України. Організаційно-правова форма товариства відповідає вимогам Закону України «Про акціонерні товариства» та Закону України «Про страхування» № 1909-IX, згідно з якими страховики в Україні можуть створюватися виключно у формі акціонерного товариства або товариства з додатковою відповідальністю [40; 41]. Компанія внесена до Державного реєстру фінансових установ за реєстраційним номером 11100021, що є обов'язковою умовою набуття статусу фінансової установи та правомірного провадження страхової діяльності відповідно до

чинного законодавства [9].

Розмір статутного капіталу ПрАТ «СК «УНІКА» становить 155 480 000,00 грн, який повністю сплачено і сформовано шляхом випуску 3 887 простих іменних акцій номінальною вартістю 40 000,00 грн кожна. Кожна випущена акція надає акціонеру – її власнику однакову сукупність прав, що відповідає кращим стандартам корпоративного захисту інвесторів. Упродовж тривалої присутності на ринку компанія сформувала помітні конкурентні позиції в сегментах обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) та добровільного страхування транспортних засобів (КАСКО), які є важливими напрямками її страхової діяльності [40; 45].

Визначальною рисою корпоративної ідентичності ПрАТ «СК «УНІКА», що принципово відрізняє її від більшості вітчизняних страховиків, є органічна інтегрованість до структури провідної австрійської страхової групи UNIQA Insurance Group AG – одного з найбільших страховиків Центральної та Східної Європи зі більш ніж 150-річною операційною історією. Детальний склад учасників (власників) товариства, розподіл пакетів акцій та їхня частка у статутному капіталі страховика згідно з актуальними даними регуляторної звітності систематизовано автором у формі таблиці (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Склад акціонерів ПрАТ «СК «УНІКА» станом на 01.01.2026 р.

Акціонер	Кількість акцій (штук)	Частка (%) у статутному капіталі
УНІКА Естеррайх Верзіхерунген АГ (UNIQA Österreich Versicherungen AG)	3 879	99,794186%
УНІКА Бетайлігунгс-Холдинг ГмбХ (UNIQA Beteiligungs-Holding GmbH)	4	0,102907%
УНІКА Іншуранс Груп АГ (UNIQA Insurance Group AG)	4	0,102907%
Усього	3 887	100,000000%

Джерело: складено автором на основі [41].

Аналіз даних таблиці 2.1 демонструє високий рівень концентрації капіталу в структурі власності ПрАТ «СК «УНІКА». Мажоритарним акціонером, що володіє абсолютним контрольним пакетом акцій (99,794186%), виступає австрійська компанія UNIQA Österreich Versicherungen AG. Повна прозорість такої структури власності, що забезпечується регулярним оприлюдненням відповідної інформації на офіційному вебсайті НБУ, є не лише виконанням нормативних вимог регулятора, а й свідомою корпоративною позицією, характерною для страховиків із розвиненою культурою комплаєнсу та корпоративної відповідальності [43, с. 142]. Належність до міжнародної групи UNIQA може сприяти впровадженню в діяльність ПрАТ «СК «УНІКА» сучасних підходів до управління ризиками, андерайтингу та актуарних розрахунків, сформованих у європейському регуляторному середовищі, зокрема з урахуванням підходів Solvency II. Це підвищує інституційну спроможність компанії, сприяє вдосконаленню внутрішнього контролю та може позитивно впливати на рівень довіри до страховика з боку страхувальників, перестраховиків і ділових партнерів [13, с. 94; 37].

Система корпоративного управління ПрАТ «СК «УНІКА» побудована відповідно до триланкової моделі, передбаченої вітчизняним законодавством про акціонерні товариства, і водночас інтегрує корпоративні стандарти групи UNIQA Insurance Group, що забезпечує поєднання регуляторної відповідності з найкращими практиками європейського корпоративного управління.

Ефективність функціонування зазначеної організаційної структури та результативність операційної діяльності компанії безпосередньо відображаються у її ключових фінансово-економічних показниках. Для аналізу загальної динаміки діяльності страховика доцільно дослідити зміну його активів, власного капіталу, обсягів страхових премій, страхових виплат та фінансового результату протягом останніх звітних періодів. Зазначені показники ПрАТ «СК «УНІКА» систематизовано у таблиці 2.2.

Динаміка основних фінансово-економічних показників діяльності ПрАТ
«СК «УНІКА» за 2023–2025 рр.

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Абсолютне відхилення 2025 р. до 2023 р.	Відносне відхилення 2025 р. до 2023 р., %	Темп росту 2025 р. до 2023 р., %
Усього активів, млн грн	3 844,8	4 409,1	5 151,2	+1 306,4	+33,98	133,98
Власний капітал, млн грн	1 695,7	2 161,1	2 068,5	+372,8	+21,99	121,99
Статутний капітал, млн грн	155,5	155,5	155,5	0,0	0,0	100,00
Зароблені страхові премії, млн грн	2 738,8	3 349,2	3 978,9	+1 240,1	+45,28	145,28
Чисті понесені збитки за страховими виплатами, млн грн	1 279,5	1 711,7	2 166,7	+887,2	+69,34	169,34
Чистий фінансовий результат (прибуток), млн грн	412,7	433,6	321,9	- 90,8	-22,00	78,00
Рівень страхових виплат, %	46,72	51,11	54,46	+7,74 в.п.	+16,57	116,57

Джерело: складено автором на основі [Додаток А]; [40].

Аналіз даних таблиці 2.2 свідчить, що у 2023–2025 рр. ПрАТ «СК «УНІКА» загалом нарощувало масштаби своєї діяльності, однак динаміка окремих фінансово-економічних показників була неоднорідною. Загальний обсяг активів компанії збільшився з 3844,8 млн грн у 2023 р. до 5151,2 млн грн у 2025 р., тобто абсолютне відхилення становило 1306,4 млн грн, а відносне – 33,98%. Така динаміка свідчить про розширення ресурсної бази страховика та збільшення обсягу активів, залучених у його діяльність. Водночас власний капітал зріс із 1695,7 млн грн у 2023 р. до 2068,5 млн грн у 2025 р., тобто на 372,8 млн грн, або на 21,99%. Проте слід врахувати, що у 2024 р. власний капітал був вищим і становив 2161,1 млн грн, тому у 2025 р. відбулося його скорочення порівняно з попереднім роком. Це свідчить про нерівномірну динаміку капіталу, хоча загалом за трирічний період його обсяг залишився вищим, ніж у 2023 р.

Статутний капітал протягом усього досліджуваного періоду не змінювався і становив 155,5 млн грн.

Позитивну динаміку демонстрували чисті зароблені страхові премії, обсяг яких зріс із 2738,8 млн грн у 2023 р. до 3978,9 млн грн у 2025 р. Абсолютне зростання становило 1240,1 млн грн, а відносне відхилення – 45,28%. Це свідчить про збільшення обсягів страхової діяльності компанії та розширення її страхового портфеля. Водночас чисті понесені збитки за страховими виплатами зростали швидшими темпами: з 1279,5 млн грн у 2023 р. до 2166,7 млн грн у 2025 р. Абсолютне відхилення за цим показником становило 887,2 млн грн, а відносне – 69,34%. Отже, зростання страхових виплат випереджало зростання зароблених страхових премій, що свідчить про посилення виплатного навантаження на компанію.

Цю тенденцію підтверджує і динаміка рівня страхових виплат. У 2023 р. цей показник становив 46,72%, у 2024 р. – 51,11%, а у 2025 р. зріс до 54,46%. Отже, за 2023–2025 рр. рівень страхових виплат збільшився на 7,74 відсоткових пункти, а відносне відхилення становило 16,57%. Зростання цього показника означає, що частка страхових виплат у зароблених страхових преміях збільшилася. З одного боку, це може свідчити про активне виконання компанією зобов'язань перед страхувальниками, а з іншого – про збільшення збитковості страхового портфеля та потребу в детальнішому аналізі структури виплат, зокрема за основними видами страхування.

Чистий фінансовий результат компанії у досліджуваному періоді мав нестійку динаміку. У 2023 р. прибуток становив 412,7 млн грн, у 2024 р. збільшився до 433,6 млн грн, однак у 2025 р. знизився до 321,9 млн грн. Загалом за 2023–2025 рр. чистий прибуток скоротився на 90,8 млн грн, або на 22,00%. Це свідчить про те, що збільшення масштабів діяльності компанії не супроводжувалося відповідним зростанням прибутковості. Таким чином, ПрАТ «СК «УНІКА» у 2023–2025 рр. демонструвало зростання активів, власного капіталу та страхових премій, проте одночасне підвищення страхових виплат і зменшення чистого прибутку у 2025 р. вказують на необхідність подальшого

аналізу ефективності страхової діяльності компанії, насамперед у сегменті ОСЦПВ.

2.2. Фінансово-статистичний аналіз страхових премій та виплат з ОСЦПВ в ПрАТ «СК «УНІКА»

Оцінка діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) потребує аналізу як абсолютних, так і відносних показників. Абсолютні показники дають змогу оцінити масштаби діяльності страховика в цьому сегменті, зокрема кількість укладених договорів, обсяг нарахованих страхових премій, кількість рішень про виплату та суму здійснених страхових виплат. Водночас відносні показники використовуються для оцінки ефективності страхової діяльності, рівня виплатного навантаження та збалансованості страхового портфеля [42, с. 112].

Для дослідження динаміки діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ використано статистичні дані ЦБД МТСБУ щодо показників діяльності страховиків за внутрішніми договорами страхування. Основні абсолютні показники діяльності компанії в сегменті ОСЦПВ за 2023–2025 рр. наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Динаміка основних показників діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ за 2023–2025 рр.

Показник	2023	2024	2025	Абсолютне відхилення 2025/2023	Відносне відхилення 2025/2023, %
1	2	3	4	5	6
Кількість укладених договорів ОСЦПВ, шт.	174 628	179 847	241 449	+66 821	+38,26

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	6	7
Нараховані страхові премії за ОСЦПВ, тис. грн	288 674	334 434	928 654	+639 980	+221,70
Кількість поданих заяв за ОСЦПВ, од.	4 162	4 532	5 000	+838	+20,13
Кількість заяв у порядку прямого врегулювання, од.	401	528	1 606	+1 205	+300,50
Кількість рішень про виплату за ОСЦПВ, од.	3 821	4 303	4 451	+630	+16,49
Сума виплат за ОСЦПВ, тис. грн	127 646	156 787	212 354	+84 708	+66,36
Середня сума виплати на одне рішення, тис. грн	33,41	36,43	47,71	+14,30	+42,80
Рівень страхових виплат за ОСЦПВ, %	44,22	46,88	22,87	-21,35 в.п.	-48,29

Джерело: складено автором на основі [42].

Дані таблиці 2.3 свідчать про суттєве зростання окремих показників діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ у 2023–2025 рр. Кількість укладених договорів ОСЦПВ збільшилася зі 174628 од. у 2023 р. до 241449 од. у 2025 р., тобто на 66821 договір, або на 38,26%. Ще більш помітною була динаміка нарахованих страхових премій: їх обсяг зріс із 288674 тис. грн у 2023 р. до 928654 тис. грн у 2025 р. Абсолютне відхилення становило 639980 тис. грн, а відносне – 221,70%. Це свідчить про значне зростання обсягу надходжень компанії за договорами ОСЦПВ.

Окрему увагу слід звернути на показники звернень за страховими випадками. Кількість поданих заяв за ОСЦПВ у ПрАТ «СК «УНІКА» зросла з 4162 од. у 2023 р. до 5000 од. у 2025 р., тобто на 838 од., або на 20,13%. Водночас кількість заяв у порядку прямого врегулювання збільшилася значно швидше – з 401 од. у 2023 р. до 1606 од. у 2025 р., тобто на 1205 од., або на 300,50%. Частка таких заяв у загальній кількості поданих заяв також зросла: з 9,63% у 2023 р. до 32,12% у 2025 р. Це свідчить про суттєве посилення ролі механізму прямого врегулювання у процесі обслуговування страхових випадків за ОСЦПВ.

Водночас показники страхових виплат також мали висхідну динаміку,

проте їх зростання було помірнішим порівняно з преміями. Кількість рішень про виплату збільшилася з 3821 од. у 2023 р. до 4451 од. у 2025 р., тобто на 630 од., або на 16,49%. Сума виплат за ОСЦПВ зросла зі 127646 тис. грн до 212354 тис. грн, що становить приріст на 84708 тис. грн, або на 66,36%. Додатково варто звернути увагу на середню суму виплати на одне рішення: у 2023 р. вона становила 33,41 тис. грн, у 2024 р. – 36,43 тис. грн, а у 2025 р. зросла до 47,71 тис. грн. Отже, за 2023–2025 рр. середня сума виплати збільшилася на 14,30 тис. грн, або на 42,80%, що свідчить про зростання середнього фінансового навантаження на компанію за одним рішенням про виплату.

При цьому рівень страхових виплат зменшився з 44,22% у 2023 р. до 22,87% у 2025 р., тобто на 21,35 відсоткового пункту. Така динаміка пояснюється тим, що у 2025 р. нараховані страхові премії зростали значно швидше, ніж сума страхових виплат. Отже, у 2023–2025 рр. ПрАТ «СК «УНІКА» наростило обсяги діяльності у сегменті ОСЦПВ, що проявилось у збільшенні кількості укладених договорів, страхових премій, поданих заяв, заяв у порядку прямого врегулювання та суми виплат. Водночас зниження рівня страхових виплат у 2025 р. свідчить про зменшення частки виплат у структурі нарахованих премій.

Наведені абсолютні показники дають змогу оцінити масштаби діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ, однак для повнішої оцінки ефективності цього виду страхування доцільно проаналізувати також відносні коефіцієнти операційної ефективності. На відміну від розрахованого у таблиці 2.3 рівня страхових виплат, який визначено як співвідношення суми виплат до нарахованих страхових премій за даними МТСБУ, коефіцієнти збитковості, витратності та комбінований коефіцієнт розраховуються за регуляторною методикою та враховують ширший склад показників страхової діяльності. Саме тому вони можуть відрізнятися від простого рівня виплат, наведеного у попередній таблиці. Значення таких коефіцієнтів ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ станом на 01.01.2026 р. наведено в таблиці 2.4.

Коефіцієнти операційної ефективності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті
ОСЦПВ за регуляторною звітністю станом на 01.01.2026 р.

Показник ефективності лінії бізнесу (ОСЦПВ)	Значення у коефіцієнтах	Значення у відсотках, %	Аналітична оцінка значення
Коефіцієнт збитковості портфеля (Loss Ratio) (GROSS)	0,5184	51,84	Збалансований (50% – 60%)
Коефіцієнт збитковості портфеля (Loss Ratio) (NET)	0,5184	51,84	Збалансований (50% – 60%)
Коефіцієнт витрат (Expense Ratio) (GROSS)	0,4988	49,88	Допустимий (40% – 50%)
Коефіцієнт витрат (Expense Ratio) (NET)	0,4988	49,88	Допустимий (40% – 50%)
Комбінований коефіцієнт збитковості (Combined Ratio)	1,0172	101,72	Межа беззбитковості (~100%)

Джерело: складено автором на основі [Додаток Б].

Дані таблиці 2.4 дають змогу оцінити операційну ефективність діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ за регуляторною методикою. Слід зазначити, що наведені коефіцієнти не є тотожними рівню страхових виплат, розрахованому в таблиці 2.3 як співвідношення суми виплат до нарахованих страхових премій, оскільки регуляторна методика враховує ширший склад показників страхової діяльності. Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) за видом ОСЦПВ становив 0,5184, або 51,84%, як за валовим рівнем (GROSS), так і за чистим рівнем після перестраховування (NET). Це означає, що на кожну гривню відповідної премійної бази припадало близько 51,84 коп. збитків. Такий рівень можна оцінити як відносно збалансований, оскільки він не свідчить про критичну збитковість портфеля, проте потребує постійного контролю з огляду на масовий характер ОСЦПВ, залежність цього виду страхування від частоти страхових випадків, середнього розміру виплати, вартості ремонту транспортних засобів та інфляційних процесів.

Коефіцієнт витрат (expense ratio) становив 0,4988, або 49,88%, за рівнями GROSS і NET. Цей показник відображає частку витрат, пов'язаних із веденням

страхового бізнесу, у відповідній премійній базі. До таких витрат можуть належати адміністративні витрати, витрати на врегулювання збитків, комісійні винагороди, витрати на залучення страхувальників, супровід договорів, обробку заяв та інші операційні витрати [42, с. 112]. Значення коефіцієнта витрат перебуває біля верхньої межі допустимого орієнтира, що свідчить про суттєву витратність сегмента ОСЦПВ для компанії. Така ситуація може бути зумовлена значною кількістю укладених договорів, необхідністю підтримання агентської та цифрової інфраструктури, а також витратами на адміністрування договорів і врегулювання страхових випадків.

Комбінований коефіцієнт збитковості (combined ratio) становив 1,0172, або 101,72%. Він є узагальнювальним показником, що поєднує коефіцієнт збитковості та коефіцієнт витрат. Оскільки цей показник дещо перевищує межу беззбитковості у 100%, це означає, що сукупні збитки та витрати за сегментом ОСЦПВ майже повністю покривають премійну базу і навіть дещо її перевищують. Отже, з погляду технічного результату сегмент ОСЦПВ не формує значного запасу прибутковості, а його операційна ефективність є напруженою. Водночас перевищення межі беззбитковості є незначним, тому ситуацію доцільно оцінювати не як критичну, а як таку, що потребує подальшого контролю витратності, збитковості та тарифної політики [42].

Окремо слід звернути увагу на збіг показників GROSS і NET. Однакові значення коефіцієнта збитковості та коефіцієнта витрат за валовим і чистим рівнями свідчать про те, що перестраховування не мало суттєвого впливу на розрахунок відповідних коефіцієнтів у сегменті ОСЦПВ. Водночас це не означає автоматично повної відсутності перестраховування або повного утримання всіх ризиків на балансі компанії; коректніше зазначити, що за даними наведеної форми вплив перестраховування на ці коефіцієнти не проявився. Таким чином, результати таблиці 2.4 доповнюють попередній аналіз абсолютних показників діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ: попри суттєве зростання кількості укладених договорів і нарахованих страхових премій, операційна ефективність цього напрямку залишається чутливою до рівня збитковості та

витратності. Отже, подальше підвищення ефективності ОСЦПВ має бути пов'язане з оптимізацією витрат, удосконаленням процесів врегулювання страхових випадків, контролем середнього розміру виплат і підтриманням збалансованої тарифної політики.

РОЗДІЛ 3.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСЦПВ В СК
«УНІКА»

3.1. Впровадження інноваційних цифрових технологій та е-сервісів у сегменті ОСЦПВ ПрАТ «СК «УНІКА»

Фінансово-статистичний аналіз, проведений у розділі 2, показав, що одним із проблемних аспектів діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ є значний рівень витратності. За даними форми «Коефіцієнти ефективності діяльності страховика», коефіцієнт витрат (expense ratio) у цьому сегменті становив 49,88%, а коефіцієнт збитковості (loss ratio) – 51,84%. У результаті комбінований коефіцієнт становив 101,72%, тобто дещо перевищував межу беззбитковості у 100%. Це свідчить не про критичний стан сегмента, а про напружений рівень його операційної ефективності та потребу в пошуку напрямів оптимізації витрат. Одним із таких напрямів може бути подальша цифровізація бізнес-процесів страховика, зокрема розвиток дистанційних каналів продажу, електронного документообігу та автоматизованого врегулювання страхових випадків.

Цифрова трансформація страхового ринку є глобальним структурним явищем, що охоплює весь ланцюжок створення вартості страхового продукту – від залучення клієнта і продажу поліса до врегулювання збитків і пролонгації договору. У науковій літературі цей процес описується концептом «InsurTech» – конвергенції страхових та інформаційних технологій, що забезпечує радикальне переосмислення традиційних моделей страхового бізнесу [41]. Для ПрАТ «СК «УНІКА» цифровізація є не лише реакцією на ринкові тенденції, а й стратегічною необхідністю, що впливає з ідентифікованих у попередньому розділі фінансових дисбалансів. Нормативну основу для впровадження цифрових технологій у діяльність страховиків в Україні формує Закон України «Про електронні довірчі послуги» № 2155-VIII, який легалізував застосування

кваліфікованого електронного підпису (КЕП) для укладання юридично значущих договорів у дистанційному режимі, а також Закон України «Про електронну комерцію» № 675-VIII, що встановлює правові засади дистанційного продажу фінансових продуктів [42; 43]. Зазначені законодавчі акти сформували юридичне підґрунтя, без якого масштабне переведення страхових операцій у цифровий формат було б неможливим.

Сучасні наукові дослідження підтверджують, що цифровізація страхового ринку не обмежується лише переведенням окремих операцій в онлайн-формат, а передбачає глибшу трансформацію каналів продажу, комунікації з клієнтами, обробки даних і внутрішнього управління страховими процесами. Зокрема, розвиток цифрових каналів реалізації страхових послуг дає змогу страховикам швидше взаємодіяти з клієнтами, зменшувати витрати на паперовий документообіг і підвищувати доступність страхових продуктів для різних категорій споживачів [39]. В умовах посилення конкуренції на страховому ринку це має особливе значення для масових видів страхування, до яких належить ОСЦПВ, оскільки значна кількість однотипних договорів і страхових випадків створює високе адміністративне навантаження на страховика.

Крім того, цифрова трансформація страхування пов'язана з розвитком платформних рішень, які об'єднують продаж, супровід договору, комунікацію зі страхувальником і врегулювання збитків у межах єдиного цифрового середовища. Такий підхід дає змогу підвищити керованість страхових процесів, забезпечити швидший обмін інформацією між клієнтом і страховиком та зменшити ризик втрати або дублювання даних [2]. Для ПрАТ «СК «УНІКА» розвиток цифрової платформи на базі мобільного застосунку та вебсервісів може стати важливим інструментом підвищення операційної ефективності в сегменті ОСЦПВ. Особливо доцільним є поєднання електронного поліса, дистанційної ідентифікації клієнта, електронного документообігу та цифрового супроводу страхового випадку в єдиному клієнтському маршруті.

Водночас цифровізація страхових послуг створює не лише переваги, а й нові управлінські виклики. До них належать необхідність захисту персональних

даних страхувальників, забезпечення стабільної роботи електронних сервісів, мінімізація кіберризиків, а також збереження доступності страхових послуг для клієнтів із нижчим рівнем цифрових навичок. У науковій літературі наголошується, що цифрова трансформація страхового менеджменту потребує не лише впровадження технологій, а й адаптації організаційних процесів, підготовки персоналу та перегляду внутрішніх процедур управління ризиками [11; 20]. Тому для ПрАТ «СК «УНІКА» цифровізація ОСЦПВ має розглядатися не як разове технічне оновлення, а як комплексний напрям розвитку, що охоплює клієнтський сервіс, операційні процеси, захист даних і контроль якості врегулювання страхових випадків.

Важливим елементом цифрової інфраструктури ПрАТ «СК «УНІКА» є мобільний застосунок MyUNIQA, який використовується як цифровий канал взаємодії страхувальника зі страховиком. Через застосунок клієнт може керувати договорами страхування, перевіряти їхній статус, умови та терміни дії, отримувати доступ до документів у цифровому форматі, а також відстежувати статус заявок у реальному часі [40]. Водночас у межах подальшого розвитку цифрових сервісів функціонал MyUNIQA доцільно розширювати в напрямі повнішої автоматизації страхового циклу – від дистанційного оформлення поліса до подання заяви про страховий випадок, завантаження підтвердних документів та відстеження процесу врегулювання. Для ОСЦПВ як масового виду страхування така автоматизація може сприяти зниженню адміністративного навантаження, скороченню часу обслуговування клієнтів і поступовій оптимізації операційних витрат.

Перспективним напрямом подальшої цифровізації операцій ПрАТ «СК «УНІКА» може стати інтеграція з державними цифровими сервісами, зокрема із застосунком «Дія» та механізмами дистанційної ідентифікації через BankID. Запровадження такого підходу дало б змогу спростити перевірку персональних даних страхувальника, зменшити потребу в паперових копіях документів і прискорити процедуру укладення договору страхування. Для страхувальника це означало б можливість оформлення договору ОСЦПВ без фізичного

відвідування офісу страховика та без дублювання документів у паперовому вигляді. Для страховика така інтеграція може мати комплексне практичне значення: з одного боку, вона сприятиме зменшенню операційних витрат на ручну обробку документів, а з іншого – підвищуватиме достовірність отриманих даних і знижуватиме ризики технічних помилок або шахрайства під час укладення договорів онлайн [40; 44].

Окремого аналізу заслуговує система електронного врегулювання збитків (е-врегулювання), що є одним із найбільш витратоємних процесів у страховій діяльності і водночас одним із ключових факторів, що формують *expense ratio*. Традиційна модель врегулювання збитків за ОСЦПВ передбачає залучення незалежного оцінювача (аварійного комісара), фізичний огляд пошкодженого транспортного засобу, оформлення паперової документації та багатоетапне погодження виплати. Цифрова модель, впроваджена ПрАТ «СК «УНІКА» через застосунок MyUNIQA, дозволяє страхувальнику або потерпілому подати заяву про страховий випадок дистанційно, завантаживши фотографії з місця ДТП, копії документів та електронний європротокол або інші цифрові документи, що підтверджують факт дорожньо-транспортної пригоди. Система автоматично реєструє заяву, присвоює їй унікальний ідентифікатор і запускає алгоритм первинної оцінки збитку. У випадках із незначними пошкодженнями, де сума збитку не перевищує встановленого порогу, рішення про виплату може прийматися в автоматизованому режимі без залучення людського ресурсу – що є прямим втіленням концепції «Straight-Through Processing» (STP) у страховій практиці [14]. Скорочення часу врегулювання збитку від кількох тижнів до кількох днів або годин підвищує задоволеність страхувальників і знижує операційне навантаження на персонал, вивільняючи ресурси для обробки складних і спірних випадків.

Додатковою перевагою е-врегулювання є можливість накопичення та подальшого аналізу цифрових даних про страхові випадки. На основі таких даних страховик може виявляти типові причини затримок у врегулюванні, повторювані категорії збитків, регіональні особливості заявлених страхових

подій та потенційні ознаки шахрайства. Для ПрАТ «СК «УНІКА» це створює передумови не лише для скорочення витрат на обробку заяв, а й для підвищення якості управлінських рішень у сегменті ОСЦПВ.

Перспективним напрямом подальшої цифровізації, що може впливати на зниження коефіцієнта збитковості та оптимізацію тарифної політики в сегменті ОСЦПВ і КАСКО, є впровадження телематичних технологій та страхування на основі використання (Usage-Based Insurance, UBI). Телематика передбачає встановлення в транспортному засобі страхувальника спеціального пристрою або використання мобільного застосунку для збору даних про стиль водіння – швидкість, інтенсивність гальмування, час доби та маршрути поїздок, – на основі яких страховик формує індивідуалізований тариф, що відображає реальний ризиковий профіль конкретного водія, а не усередненого представника тарифної категорії [41]. Для страхувальників із безпечним стилем водіння це означає суттєву економію на страховому платежі порівняно зі стандартним тарифом; для страховика – можливість точніше сегментувати портфель, залучаючи переважно «хороших» ризиків і встановлюючи підвищені тарифи для водіїв із небезпечним стилем водіння. У сукупності це веде до поліпшення якості страхового портфеля, зниження фактичного loss ratio і, відповідно, покращення комбінованого коефіцієнта. Хоча станом на початок 2026 року телематика в Україні перебуває на початковому етапі розповсюдження, ПрАТ «СК «УНІКА» як член міжнародної групи UNIQA, що активно впроваджує UBI-продукти на європейських ринках, має технологічні та методологічні передумови для запуску пілотних телематичних програм на вітчизняному ринку [37].

Таким чином, цифрова трансформація бізнес-процесів ПрАТ «СК «УНІКА» є важливим напрямом підвищення ефективності сегмента ОСЦПВ. Розвиток е-полісів, дистанційної верифікації клієнтів, електронного документообігу, е-врегулювання збитків та телематичних рішень може сприяти зниженню операційних витрат, скороченню часу обслуговування клієнтів і поліпшенню комбінованого коефіцієнта.

3.2. Стратегічні напрями адаптації ПрАТ «СК «УНІКА» до нових європейських стандартів захисту споживачів

Євроінтеграційний курс України, що набув незворотного характеру після подання заявки на вступ до ЄС у лютому 2022 року та отримання статусу кандидата в червні того ж року, зумовлює системну трансформацію нормативного середовища для всіх учасників фінансового ринку, включаючи страховиків. У сфері автострахування ця трансформація вже матеріалізувалася у прийнятті Закону № 3720-IX про ОСЦПВ, основні положення якого введено в дію з 1 січня 2025 року та який спрямований на наближення українського регулювання ОСЦПВ до європейських підходів, зокрема положень Директиви ЄС 2009/103/ЄС. Однак гармонізація законодавства є лише першим, формальним рівнем адаптації до європейських стандартів: не менш важливим є змістовний рівень, що охоплює реальну зміну практик взаємодії страховика зі страхувальником у напрямі підвищення прозорості, доступності та якості страхових послуг відповідно до стандартів захисту прав споживачів, закріплених у праві ЄС [7; 30]. Для ПрАТ «СК «УНІКА» адаптація до цих стандартів є важливим напрямом виконання сучасних регуляторних вимог і водночас потенційною конкурентною перевагою, оскільки компанія, будучи частиною австрійської групи UNIQA, має інституційний досвід роботи на європейських страхових ринках [37].

Базовим принципом європейського права у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг є принцип інформаційної прозорості та забезпечення споживача достатньою, зрозумілою і своєчасною інформацією для прийняття усвідомленого рішення щодо придбання фінансового продукту. У страхуванні цей принцип реалізується через вимогу надання страхувальнику стандартизованого інформаційного документа про страховий продукт (Insurance Product Information Document, IPID) до укладення договору – вимога, закріплена в Директиві ЄС про дистрибуцію страхових послуг (Insurance Distribution Directive, IDD) 2016/97/ЄС [43].

Для ПрАТ «СК «УНІКА» європейська практика використання IPID може бути орієнтиром для подальшого вдосконалення інформаційного супроводу страхових продуктів ОСЦПВ і КАСКО. Це передбачає розробку лаконічних, структурованих і юридично коректних описів умов страхових продуктів, викладених зрозумілою для пересічного споживача мовою – без перевантаження юридичними термінами та посилань на внутрішні регламенти, з якими страхувальник не має реальної можливості ознайомитися. Практична реалізація цього підходу в цифровому середовищі означає, що перед завершенням покупки поліса в застосунку MyUNIQA або на вебсайті страховика споживачу доцільно надати чіткий та структурований інформаційний документ про основні умови страхового продукту, можливість підтвердити факт ознайомлення з ним і зберегти його копію. Це може підвищити рівень усвідомленості споживача щодо обсягу придбаного страхового захисту та зменшити кількість конфліктних ситуацій при врегулюванні збитків [30; 43].

Фінансова інклюзія як один із важливих напрямів розвитку страхового ринку набуває особливого значення в контексті як євроінтеграційних зобов'язань України, так і специфічних соціальних викликів, що виникли внаслідок повномасштабного вторгнення. Фінансова інклюзія у страховому секторі означає забезпечення реального, а не лише формального доступу до страхових послуг для всіх категорій населення – включаючи осіб з інвалідністю, людей похилого віку з обмеженими цифровими навичками, внутрішньо переміщених осіб, мешканців сільської місцевості та інших соціально вразливих груп [30]. Для страховика, що здійснює ОСЦПВ як обов'язковий вид страхування, питання інклюзії має прямий юридичний і соціальний вимір: якщо певні категорії власників транспортних засобів фактично позбавлені можливості укласти договір ОСЦПВ через фізичні, когнітивні або географічні бар'єри, це ускладнює реалізацію принципу загального обов'язкового страхового покриття, на якому базується система ОСЦПВ. НБУ як регулятор страхового ринку приділяє дедалі більшу увагу питанням фінансової інклюзії у своїй наглядовій діяльності, що знаходить відображення у відповідних методичних

рекомендаціях та стратегічних документах щодо розвитку фінансового сектору [30].

Цифрова доступність (digital accessibility) є операційним виміром фінансової інклюзії в умовах переважного переведення страхових послуг в онлайн-середовище. Міжнародний стандарт доступності вебконтенту WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) версії 2.1, розроблений консорціумом W3C, встановлює технічні вимоги до вебсайтів і мобільних застосунків, що забезпечують їх використання особами з різними формами інвалідності – зоровими, слуховими, моторними та когнітивними порушеннями. В Україні вимоги щодо доступності вебресурсів для осіб з інвалідністю закріплені в Законі України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» та відповідних підзаконних актах [38]. Для ПрАТ «СК «УНІКА» відповідність стандарту WCAG 2.1 рівня AA є не лише питанням соціальної відповідальності, а й перспективним напрямом адаптації до європейських підходів у сфері цифрової доступності. У міру гармонізації українського законодавства з європейськими підходами у сфері доступності, зокрема з урахуванням Акта про доступність ЄС 2019/882/ЄС, такі вимоги можуть стати важливим орієнтиром для подальшого розвитку цифрових сервісів страховиків [44]. Превентивна адаптація цифрової інфраструктури MyUNIQA та корпоративного вебсайту до стандартів WCAG 2.1 може зменшити ризики майбутніх витрат на приведення цифрових сервісів у відповідність до нових вимог і водночас розширити клієнтську базу за рахунок категорій страхувальників, для яких частина цифрових інтерфейсів може бути складною або недоступною.

Механізм розгляду скарг та позасудового врегулювання спорів між страховиком і страхувальником є ще одним ключовим елементом системи захисту прав споживачів страхових послуг, що потребує стратегічної уваги ПрАТ «СК «УНІКА» в контексті євроінтеграційних реформ. У країнах ЄС важливу роль у захисті споживачів фінансових послуг відіграють позасудові механізми розгляду спорів, які мають бути швидшими, доступнішими та менш витратними порівняно із судовим захистом. В Україні аналогічна функція

частково виконується через механізм звернень до НБУ як регулятора, проте повноцінний інститут фінансового омбудсмена, що є поширеним для європейської практики, перебуває на стадії концептуального формування [38]. Для ПрАТ «СК «УНІКА» проактивна позиція щодо розбудови внутрішньої системи розгляду скарг – зокрема, впровадження чіткого регламенту обробки скарг із визначеними термінами відповіді, призначення уповноваженої особи або підрозділу з розгляду спірних звернень клієнтів та забезпечення можливості подання скарги через цифрові канали – може підвищити рівень задоволеності страхувальників і зменшити ризик судових спорів та пов’язаних із ними витрат, що опосередковано впливає на операційну ефективність страховика.

Стратегічним напрямом, що поєднує цілі фінансової інклюзії, підвищення доступності страхового захисту та покращення клієнтського досвіду, є розвиток гнучких форматів обслуговування страхувальників. У сегменті ОСЦПВ можливості страховика щодо зміни умов продукту є обмеженими, оскільки цей вид страхування має обов’язковий характер і регулюється спеціальним законодавством. Тому адаптація до потреб різних категорій споживачів має здійснюватися насамперед не через довільну зміну строків чи умов страхового покриття, а через спрощення процедури укладення договору, розвиток дистанційних каналів продажу, доступну подачу інформації про страховий продукт, зручні способи оплати та ефективне врегулювання страхових випадків. Для ПрАТ «СК «УНІКА» це може означати подальший розвиток цифрових сервісів, консультаційної підтримки клієнтів і прозорих інформаційних матеріалів щодо умов ОСЦПВ. Такий підхід дає змогу підвищити доступність обов’язкового автострахування для різних груп споживачів без порушення вимог чинного законодавства.

Підсумовуючи викладене, стратегічна адаптація ПрАТ «СК «УНІКА» до нових європейських стандартів захисту споживачів є багатовимірним процесом, що охоплює нормативну відповідність вимогам імплементованих директив ЄС, операційну перебудову механізмів взаємодії зі страхувальниками у напрямі підвищення прозорості та доступності, розбудову ефективних механізмів

позасудового вирішення спорів та удосконалення форматів обслуговування різних категорій споживачів. Реалізація цих напрямів не суперечить, а органічно доповнює стратегію цифровізації, описану в підрозділі 3.1: цифрові канали є найбільш ефективним інструментом одночасного зниження операційних витрат і розширення географічного та соціального охоплення страховим захистом. У сукупності ці стратегічні вектори формують модель розвитку страховика, що відповідає як завданням підтримання операційної ефективності сегмента ОСЦПВ, так і соціальній місії забезпечення якісного та доступного страхового захисту для різних категорій учасників дорожнього руху в Україні.

ВИСНОВКИ

Після проведення дослідження можна зробити висновок, що обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів є важливим елементом системи страхового захисту в Україні. Його призначення полягає у забезпеченні механізму страхового відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю або майну потерпілих осіб унаслідок дорожньо-транспортної пригоди, у межах установлених законодавством страхових сум. ОСЦПВ поєднує економічну, правову та соціальну природу, оскільки одночасно захищає майнові інтереси потерпілих осіб, страхувальників і суспільства загалом. Основними функціями цього виду страхування є компенсаційна, ризикова, соціальна, превентивна та інвестиційна, що визначають його значення в системі фінансових і соціально-економічних відносин.

У роботі як об'єкт практичного аналізу було обрано ПрАТ «СК «УНІКА», яке є одним з активних учасників українського страхового ринку та здійснює діяльність у сегменті ОСЦПВ. Аналіз основних фінансово-економічних показників компанії за 2023–2025 рр. засвідчив зростання масштабів її діяльності. Загальний обсяг активів збільшився з 3 844,8 млн грн у 2023 р. до 5 151,2 млн грн у 2025 р., а чисті зароблені страхові премії – з 2 738,8 млн грн до 3 978,9 млн грн. Водночас динаміка окремих показників була неоднорідною: чисті понесені збитки за страховими виплатами зростали швидшими темпами, ніж страхові премії, а чистий фінансовий результат у 2025 р. зменшився до 321,9 млн грн проти 412,7 млн грн у 2023 р. Це свідчить про те, що розширення діяльності компанії не супроводжувалося пропорційним зростанням прибутковості.

Фінансово-статистичний аналіз діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ показав суттєве зростання обсягів цього напрямку страхування. Кількість укладених договорів ОСЦПВ збільшилася зі 174 628 од. у 2023 р. до 241 449 од. у 2025 р., тобто на 38,26%. Нараховані страхові премії за ОСЦПВ зросли з 288 674 тис. грн до 928 654 тис. грн, що становить приріст на 221,70%. Одночасно

збільшилися кількість поданих заяв, заяв у порядку прямого врегулювання, рішень про виплату та сума страхових виплат. Сума виплат за ОСЦПВ зросла зі 127 646 тис. грн у 2023 р. до 212 354 тис. грн у 2025 р., а середня сума виплати на одне рішення збільшилася з 33,41 тис. грн до 47,71 тис. грн. Водночас рівень страхових виплат зменшився з 44,22% у 2023 р. до 22,87% у 2025 р., що пояснюється значно швидшим зростанням нарахованих страхових премій порівняно із сумою виплат.

Оцінка операційної ефективності сегмента ОСЦПВ засвідчила, що коефіцієнт збитковості страхового портфеля становив 51,84%, коефіцієнт витрат – 49,88%, а комбінований коефіцієнт – 101,72%. Це означає, що сегмент ОСЦПВ функціонує в умовах напруженої операційної ефективності, оскільки сукупні збитки та витрати майже повністю покривають премійну базу і дещо її перевищують. Водночас таку ситуацію не доцільно оцінювати як критичну, оскільки перевищення межі беззбитковості є незначним. Отримані результати свідчать про необхідність подальшого контролю витратності, збитковості, тарифної політики та процесів врегулювання страхових випадків.

Одним із напрямів підвищення ефективності діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ є подальша цифровізація страхових процесів. Розвиток мобільного застосунку MyUNIQA, електронного документообігу, дистанційної верифікації клієнтів, е-полісів та електронного врегулювання страхових випадків може сприяти зменшенню операційного навантаження, скороченню часу обслуговування клієнтів і підвищенню якості врегулювання збитків. Водночас фактичний фінансовий ефект від таких заходів залежатиме від масштабів їх впровадження, частки клієнтів, які перейдуть на цифрові канали взаємодії, та здатності компанії оптимізувати внутрішні адміністративні процеси.

Важливим напрямом розвитку також є адаптація ПрАТ «СК «УНІКА» до європейських стандартів захисту споживачів страхових послуг. Доцільними є підвищення інформаційної прозорості страхових продуктів, удосконалення інформаційного супроводу клієнта до укладення договору, розвиток доступних

цифрових сервісів, покращення механізмів розгляду скарг і позасудового врегулювання спорів, а також адаптація форматів обслуговування до потреб різних категорій споживачів. У сегменті ОСЦПВ ці заходи мають особливе значення, оскільки цей вид страхування є обов'язковим і повинен бути доступним для широкого кола власників транспортних засобів.

Таким чином, результати дослідження підтвердили, що ПрАТ «СК «УНІКА» демонструє зростання обсягів діяльності у сегменті ОСЦПВ, однак ефективність цього напрямку залишається чутливою до рівня витратності та збитковості. Подальше вдосконалення діяльності компанії доцільно пов'язувати з оптимізацією витрат, розвитком цифрових каналів обслуговування, удосконаленням процесів врегулювання страхових випадків, підвищенням прозорості страхових продуктів та адаптацією до європейських стандартів захисту споживачів. Запропоновані напрями можуть бути використані як практична основа для поступового підвищення ефективності діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» у сегменті ОСЦПВ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Страхова справа : підручник. 8-ме вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2020. 504 с.
2. Борисюк О., Петриняк А. Платформатизація страхового бізнесу як інструмент удосконалення страхового менеджменту в Україні. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 74. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6004> (дата звернення: 10.06.2026).
3. Вергелюк Ю., Ганцяк М., Болдова А. Доступність ОСЦПВ в Україні в контексті адаптації до стандартів ЄС. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2025. № 10. С. 300–313. URL : <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/324> (дата звернення: 10.06.2026).
4. Внукова Н. М., Временко Л. В. Страховий менеджмент : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ, 2017. 234 с.
5. Внукова Н. М. Євроінтеграційні реформи страхового регулювання в Україні: виклики та можливості. Економіка та держава. 2023. № 6. С. 14–22.
6. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій : монографія. Київ : КНЕУ, 2009. 432 с.
7. Говорушко Т. А., Момот О. М. Мікрострахування як інструмент фінансової інклюзії: міжнародна практика та українські реалії. Глобальні та національні проблеми економіки. 2021. № 40. С. 212–219.
8. Горбачова О., Петрова А. Цифровізація страхового ринку України: основні проблеми та перспективи в умовах воєнного стану. Сталий розвиток економіки. 2025. № 2 (53). С. 29–36. URL : <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1213> (дата звернення: 10.06.2026).
9. Державний реєстр фінансових установ України : офіційні реєстраційні дані компаній. URL : <https://kis.bank.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2026).
10. Директива Європейського Парламенту та Ради 2009/103/ЄС від 16

вересня 2009 року про страхування цивільної відповідальності власників механічних транспортних засобів та про виконання зобов'язань щодо страхування такої відповідальності. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b11 (дата звернення: 04.06.2026).

11. Другова В. Інноваційні підходи до страхового менеджменту в умовах цифрової трансформації. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 66. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4643> (дата звернення: 10.06.2026).

12. Єрмошенко А. М. Дистанційна ідентифікація клієнтів страховика: регуляторний та технологічний аспекти. Страховий ринок України. 2023. № 1. С. 34–48.

13. Залєтов О. М. Страхування в умовах глобалізації та Solvency II. Фінансові послуги. 2023. № 8. С. 90–98.

14. Залєтов О. М. Цифровізація врегулювання страхових збитків: міжнародний досвід та українські перспективи. Ринок цінних паперів України. 2022. № 7–8. С. 55–66.

15. Ключка О., Богріновцева Л. Розвиток страхування в Україні в умовах ризиків пандемії та війни. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 70. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5278> (дата звернення: 10.06.2026).

16. Козьменко С. М., Куліш Г. П. Захист прав споживачів страхових послуг: сучасний стан та напрями вдосконалення. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2022. Вип. 54. С. 121–135.

17. Мирончук Ю. Розвиток ринку страхування відповідальності: теоретичні і прикладні аспекти. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 77. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6370> (дата звернення: 10.06.2026).

18. Мобільний застосунок myUNIQA Ukraine : офіційний вебсайт ПрАТ «СК «УНІКА». URL : <https://uniqa.ua/app/> (дата звернення: 04.06.2026).

19. Нечипоренко В. І. Телематичне страхування як інноваційна модель

тарифікації автострахування. Вісник Університету банківської справи. 2023. № 2 (47). С. 88–97.

20. Ніколаєва А. Ринок страхових послуг в Україні: проблеми та детермінанти розвитку в умовах цифровізації економіки. Економічний форум. 2023. Т. 13, № 2. С. 109–116. URL : <https://e-forum.com.ua/uk/journals/tom-13-2-2023/rinok-strakhovikh-poslug-v-ukrayini-problemi-ta-determinanti-rozvitku-v-umovakh-tsifrovizatsiyi-ekonomiki> (дата звернення: 10.06.2026).

21. Нормативно-методологічні вимоги НБУ щодо капіталізації та платоспроможності страховиків : інструктивні матеріали. Київ : НБУ, 2025. 72 с.

22. Офіційні повідомлення та хронологія ребрендингу ПрАТ «СК «УНІКА». Бюлетень страхового ринку. 2010. № 3. С. 12–15.

23. Осадець С. С. Страхування : підручник. Київ : КНЕУ, 2006. 592 с.

24. Охріменко О. О. Цифрова трансформація страхового ринку: теорія і практика : монографія. Київ : НТУУ «КПІ», 2021. 284 с.

25. Плиса В. Й. Страхування : підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : Каравела, 2023. 472 с.

26. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. Відомості Верховної Ради України. 2023. № 13. Ст. 47.

27. Про електронну комерцію : Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 45. Ст. 410. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19> (дата звернення: 04.06.2026).

28. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 45. Ст. 400. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19> (дата звернення: 04.06.2026).

29. Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу небанківськими фінансовими установами : Постанова Правління НБУ від 19.05.2020 р. № 65. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20> (дата звернення: 04.06.2026).

30. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 21.05.2024 р. №

3720-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3720-20> (дата звернення: 01.06.2026).

31. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII. Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 21. Ст. 252. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 04.06.2026).

32. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1909-20> (дата звернення: 01.06.2026).

33. Реєстр структур власності небанківських фінансових установ : офіційне інтернет-представництво Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua/ua/open-data/financial-organizations> (дата звернення: 02.06.2026).

34. Статистичні дані ЦБД МТСБУ щодо показників діяльності страховиків за внутрішніми договорами страхування. URL : <https://mtsbu.ua/about/statistics> (дата звернення: 02.06.2026).

35. Стецюк О. В. Корпоративне управління в страхових компаніях з іноземним капіталом: європейський досвід та українські реалії. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Економіка». 2024. № 106. С. 140–152.

36. Страхування : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 1019 с.

37. Стратегія розвитку фінансового сектору України / Національний банк України. Київ : НБУ, 2023. 45 с. URL : <https://bank.gov.ua/ua/about/financial-sector-strategy> (дата звернення: 04.06.2026).

38. Ткаченко Н. В. Інститут фінансового омбудсмена: зарубіжний досвід і перспективи впровадження в Україні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2022. Т. 4, № 45. С. 178–188.

39. Федорович І. М. Вдосконалення каналів реалізації страхових послуг в епоху цифрових інновацій. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 59. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3447> (дата

звернення: 10.06.2026).

40. Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2024–2025 роки : форми річної та квартальної звітності компанії. Київ, 2026. 45 с.

41. Фурман В. М., Москалюк Г. О. InsurTech як каталізатор змін у страховому бізнесі. Фінанси України. 2022. № 4. С. 67–81.

42. Шумелда Я. П. Страхування : навчальний посібник. Тернопіль : Економічна думка, 2022. 280 с.

43. Directive (EU) 2016/97 of the European Parliament and of the Council of 20 January 2016 on insurance distribution. Official Journal of the European Union. L 26. 02.02.2016. P. 19–59.

44. Directive (EU) 2019/882 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on the accessibility requirements for products and services. Official Journal of the European Union. L 151. 07.06.2019. P. 70–115.

45. UNIQA Insurance Group AG. Annual Report 2023. Vienna, 2024. 210 p.
URL : <https://www.uniqa-group.com/annual-report-2023> (дата звернення: 04.06.2026).

ДОДАТКИ

Додаток А.1

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	2025	01	01
Територія	М.КИЇВ	за ЄДРПОУ	20033533		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОТТГ	1		
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників	2 993	за КВЕД	65.12		
Адреса, телефон	вулиця Теліги Олени, буд. 6, кв. В, ПЕВЧЕНКІВСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, 04112, Україна	0672140932			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2024 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	79 525	116 163
первісна вартість	1001	117 005	156 292
накопичена амортизація	1002	37 480	40 129
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	49 363	50 682
первісна вартість	1011	125 373	139 150
знос	1012	76 010	88 468
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	894 741	293 813
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коптів у централізованих страхових резервних фондах	1065	107 366	128 732
Інші необоротні активи	1090	18 981	2 345
Усього за розділом I	1095	1 149 976	591 735
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
виробничі запаси	1101	-	-
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	56 204	47 590
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 455	1 408
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 697 232	2 765 748
Гроші та їх еквіваленти	1165	108 258	122 863
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	108 258	122 863
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	831 650	879 769
Усього за розділом II	1195	2 694 799	3 817 378
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 844 775	4 409 113

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	53 742	85 576
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
емісійний дохід	1411	35 787	35 787
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 450 664	1 884 278
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 695 673	2 161 121
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	8 873	15 430
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	58 562	15 649
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	67 435	31 079
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 323	13 200
товари, роботи, послуги	1615	117 501	36 545
розрахунками з бюджетом	1620	27 301	42 327
у тому числі з податку на прибуток	1621	25 646	22 649
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	65	273
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	62 193	57 124
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 866 284	2 067 444
Усього за розділом III	1695	2 081 667	2 216 913
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів незарядженого пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 844 775	4 409 113

Керівник

УЛЬЄ Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

ВИНОГРАДОВА Наталя Валентинівна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2025	01	01
			20033533		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2024 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	3 349 150	2 738 760
премії підписані, валова сума	2011	3 584 487	2 919 461
премії, передані у перестраховання	2012	235 337	180 701
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	1 711 690	1 279 460
Валовий:			
прибуток	2090	1 637 460	1 459 300
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(452 873)	(362 693)
Витрати на збут	2150	(919 092)	(765 914)
Інші операційні витрати	2180	(114 059)	(119 954)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	151 436	210 739
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	468 767	408 378
Інші доходи	2240	15 297	19 090
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(98 650)	(132 077)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	536 850	506 130
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(103 236)	(93 381)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	433 614	412 749
збиток	2355	(-)	(-)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"	Дата (рік, місяць, день)	2025, грудень, 31	КОДИ
Територія	М.КИЇВ	за ЄДРПОУ	1	UA80000000001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ		230
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД		65.12
Середня кількість працівників	2 974			
Адреса, телефон	вулиця Теліги Олени, буд. 6, кв. В. ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, 04112, Україна	0672140932		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "✓" у відповідній клітинці):				
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2025 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	116 163	104 471
первісна вартість	1001	156 292	151 329
накопичена амортизація	1002	40 129	46 858
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	50 682	65 316
первісна вартість	1011	139 150	130 262
знос	1012	88 468	64 946
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	293 813	887 965
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	128 732	241 059
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	589 390	1 298 811
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
виробничі запаси	1101	-	-
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	47 590	72 766
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 408	181
Поточні фінансові інвестиції	1160	2 765 748	2 534 496
Гроші та їх еквіваленти	1165	122 863	251 678
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	122 863	251 678
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	882 114	993 279
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	896 486	1 000 821

Дата (рік, місяць, число) 2026 01 01

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"** за ЄДРПОУ 20033533

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за **Рік 2025** р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	3 978 945	3 349 150
премії підписані, валова сума	2011	4 277 068	3 584 487
премії, передані у перестрахування	2012	298 123	235 337
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	2 166 706	1 711 690
Валовий:			
прибуток	2090	1 812 239	1 637 460
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(552 493)	(452 873)
Витрати на збут	2150	(1 056 412)	(919 092)
Інші операційні витрати	2180	(199 394)	(114 059)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3 940	151 436
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	528 235	468 767
Інші доходи	2240	29 481	15 297
у тому числі:	2241	-	-
дохід від операційної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(165 109)	(98 650)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	396 547	536 850
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(74 696)	(103 236)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	321 851	433 614
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	22 528	37 862
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	822	1 098
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	23 350	38 960
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	4 203	7 126
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	19 147	31 834
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	340 998	465 448

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	9 271	7 669
Витрати на оплату праці	2505	541 003	436 977
Відрахування на соціальні заходи	2510	91 074	77 465
Амортизація	2515	43 786	35 670
Інші операційні витрати	2520	1 123 165	928 243
Разом	2550	1 808 299	1 486 024

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	82 801,90	111 554,93
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	82 801,90	111 554,93
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП ЛИТВАК
ДМИТРОЕП Виноградова
Наталія
Валентинівна

ЛИТВАК Дмитро

ВИНОГРАДОВА Наталя Валентинівна

Коефіцієнти ефективності діяльності страховика

Найменування установи Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія
"УНІКА"

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ установи 20033533

станом на 01.01.2026 року
(звітний період)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

№ з/п	Показник	Коефіцієнт	Вид/лінія бізнесу
1	2	3	4
1	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,23	Здоров'я (крім медичного страхування)
2	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,7902490461	Здоров'я (медичне страхування)
3	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,518373174	ОСЦПВ
4	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,5528385364	Інша моторна відповідальність
5	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,4587766508	КАСКО
6	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,1286176425	МАТ майно
7	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,4725590474	Майно, крім страхування сільськогосподарської продукції
8	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,0059476543	Відповідальність (крім страхування відповідальності оператора ядерної установки та крім страхування страхування відповідальності суб'єкта митного режиму)
9	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,4204519177	Асистанс
10	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (GROSS)	0,0867975082	Фінансові ризики
11	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,2299228548	Здоров'я (крім медичного страхування)
12	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,7898038709	Здоров'я (медичне страхування)
13	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,518373174	ОСЦПВ
14	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,467522418	Інша моторна відповідальність
15	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,4568198069	КАСКО
16	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,1299836499	МАТ майно
17	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,2884625434	Майно, крім страхування сільськогосподарської продукції
18	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,0179436234	Відповідальність (крім страхування відповідальності оператора ядерної установки та крім страхування страхування відповідальності суб'єкта митного режиму)
19	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,4204519177	Асистанс
20	Коефіцієнт збитковості страхового портфеля (loss ratio) (NET)	0,1188377529	Фінансові ризики
21	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,6360437301	Здоров'я (крім медичного страхування)
22	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,2348046112	Здоров'я (медичне страхування)
23	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,4987622243	ОСЦПВ
24	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,5198651747	Інша моторна відповідальність
25	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,54	КАСКО
26	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,3607363287	МАТ майно
27	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,4060880925	Майно, крім страхування сільськогосподарської продукції
28	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,2768397282	Відповідальність (крім страхування відповідальності оператора ядерної установки та крім страхування страхування відповідальності суб'єкта митного режиму)
29	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,475071639	Асистанс
30	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (GROSS)	0,6120844721	Фінансові ризики
31	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (NET)	0,64	Здоров'я (крім медичного страхування)
32	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (NET)	0,2373625787	Здоров'я (медичне страхування)
33	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (NET)	0,4987622243	ОСЦПВ
34	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (NET)	0,5377916019	Інша моторна відповідальність
35	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (NET)	0,55	КАСКО
36	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (NET)	0,6423907953	МАТ майно
37	Коефіцієнт витрат (expense ratio) (NET)	0,67	Майно, крім страхування сільськогосподарської продукції